

WERINON

— UITGAVE VAN DE —
HISTORISCHE KRING · NEDERHORST DEN BERG

FEBRUARI 1996 · NR 21

Jaarverslag

Financieel verslag

Ledenvergadering

Index

Programma

Tsaar Peter de Grote Jaar

Begroting

b u l l e t i n

Historische Kring Nederhorst den Berg

Bestuur	Voorzitter	J.E. Jansen Pieter de Hooghlaan 23 1394 GJ NdB, tel. 0294-254152
	Secretaris	A.M.E. Baar Torenweg 9 1394 EA NdB, tel. 0294-251804
	Penningmeester	K. Scherpenhuijsen Overmeerseweg 76 1394 BE NdB, tel. 0294-251727
	Leden	J.F.A. Baar Kerkstraat 6 1394 CX NdB, tel. 0294-254309 W.J. van Deutekom Uiterdijksehof 14 1394 GM NdB, tel. 0294-253343 R.J. Verkaik Fazantelaan 17 1394 CH NdB, tel. 0294-254317
Redactie		G.J.M. Baar Zoddeland 26 1394 KR NdB, tel. 0294-254368 T. Griffioen Kuijerp pad 6 1394 DA NdB, tel. 0294-254106 J.F.A. Baar Kerkstraat 6 1394 CX NdB, tel. 0294-254309
Tekstverwerking		N.W.J. Breed Fazantelaan 1 1394 CH NdB, tel. 0294-251645
Omslag, ontwerp en technische realisatie		P. Griffioen Langewetering 11 1394 KC NdB, tel. 0294-254603
Lidmaatschap		f 25,— per jaar Bankrekeningnr. 32.82.24.138 RABOBANK Nederhorst den Berg girek.nr. van de bank: 368387

Niets uit deze uitgave mag, op welke manier dan ook, verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van het bestuur.

Nederhorst den Berg

Historische Kring

februari 1996, nummer 21

jaargang 6

opgericht: januari 1988

Inhoud:

Pagina:

- 539 - Mededelingen en Berichten
- 541 - Verslag Werkgroep Petersburg
- 541 - Historische Kring en het Peter de Grote Jaar -
Programma
- 543 - Index 1995
- 545 - Financieel overzicht 1995 - Begroting 1996
- 547 - Verslag Alg. Ledenvergadering 30 maart 1995
- 549 - Jaarverslag 1995

MEDEDELINGEN & BERICHTEN

CONTRIBUTIE

Hierbijgaand treft u een accept-girokaart aan, waarmee u de contributie, ad *f* 25,-- , over 1996 kunt overmaken. De penningmeester ziet uw bijdrage graag binnenkomen.

EXPOSITIE KASTEELBRAND

Vrijdagavond 12 januari en zaterdag 13 januari bezochten zo'n 200 belangstellenden de expositie over de kasteelbrand van 25 jaar geleden. De heer Slotboom heeft een overzichtelijke video-band samengesteld van het beschikbare filmmateriaal en de expositie zelf. T.z.t. zult u de beelden kunnen bekijken. Iedereen die meegewerkt heeft aan de tentoonstelling: Hartelijk dank.

LEZING: "WERINON EN DE BISSCHOP VAN UTRECHT".

Professor Leupen trof 7 december jl. een aandachtig gehoor van ruim 50 geïnteresseerde Bergers in de Bergplaats. Hij maakte veel duidelijk over de oudste geschiedenis van Nederhorst den Berg en omgeving. De Willibrordkerk heeft zeer waarschijnlijk een grote rol gespeeld in de Noordelijke Vechtstreek.

"Werinon" (den Berg) was de centrale parochie aan de benedenloop van de Vecht. Na de pauze werden vele vragen gesteld. Een boeiende, leerzame avond.

FILM: "DE OUDE DAME" (1963).

In 1963 is in Nederhorst den Berg het verhaal "De Oude Dame" van Remco Campert verfilmd. Het is een weemoedige herinnering aan vervlogen tijden, waarin een oude dame en een inwonend jongetje de oorlogsjaren trotseren.

(Regiseur Johan van der Keuken - duur 25 minuten - TV-film VPRO - uitgezonden 6 april 1963).

Wie weet hier nog iets van of heeft er op een of andere manier aan meegewerkt? Reacties: Jan Baar, Kerkstraat 6, tel. 254309.

LEZING WEESP

Donderdag, 22 februari a.s. vertelt Dr. A. Meulenkamp in het Kerkcentrum Hogewey te Weesp over "Koepels langs de Vecht".

T.V.E.

Zaterdag 11 mei a.s. wordt de Open Dag van de Stichting gehouden in Muiden/Muiderberg. De dag zal in het teken staan van Floris de Vijfde, want 1996 is niet alleen het "Peter de Grote jaar", maar ook wordt herdacht, dat Floris V, Graaf van Holland, door de edelen werd vermoord in 1296 in de omgeving van Muiderberg.

P.I.E.

Project Industrieel Erfgoed - 1996 Jaar van het Industrieel Erfgoed. De Open Monumentendag van dit jaar heeft als thema: "Sporen van Nijverheid: op zoek naar het industrieel erfgoed". Als u ideeën heeft over een eventuele Bergse bijdrage in dit verband, dan horen wij dit graag.

STICHTING OMGEVINGSEDUCATIE GOOI, VECHT-EN EEMSTREEK.

Binnenkort worden de boekjes met het thema: "Stad en land tussen Vecht en Eem", "Rondom de Gooise heuvels" en "Met wal en water, met man en macht" door de Stichting geïntroduceerd en gepresenteerd.

PUBLICATIE

Onlangs verscheen: "Theekoepels en Tuinhuizen in de Vechtstreek" van W. Meulenkamp met foto's van Evert Boeve. prijs f 79,-- (Uitgave Heureka, Weesp).

VERSLAG WERKGROEP "PETERSBURG"

Het onderzoekswerk konden we afsluiten met een mooie vondst. Een prachtige, gedetailleerde plattegrond van *Peterburg* en de tuinen, gevonden in een scriptie over Simon Schijnvoet (de ontwerper van de tuinen) en een luchtfoto uit februari 1945, waarop de 'waterpartijen' goed te zien zijn.

Dit betekent dat we ons nu gaan bezighouden met de inrichting van de tentoonstelling. De eerste stukken zijn al binnen, een kopie van een schilderij uit het gemeentehuis van Dokkum, wat voorwerpen, gevonden tijdens de aanleg van de gasleiding en uiteraard de nodige foto's, fotokopieën, prenten en andere teksten.

Op zaterdag 3 februari j.l. hebben we een bezoek ge-bracht aan het Brants-Rushofje, een liefdadigheidsproject van Christoffel Brants (de stichter van Petersburg) en misschien dat er daar nog objecten zijn die voor de tentoonstelling geleend kunnen worden.

Dit was het laatste nieuws voor dit ogenblik en wij hopen dan ook dat het resultaat van zo'n 3 jaar onderzoek een voor u boeiende tentoonstelling zal opleveren. Te zien vanaf 19 april in ons gemeentehuis aan de Voorstraat.

HISTORISCHE KRING EN HET PETER DE GROTE JAAR

Het is dit jaar 300 jaar geleden, dat Peter de Grote voor de eerste keer Nederland bezocht.

In het kader van de landelijke Peter de Grote manifestatie, organiseert de Historische Kring Nederhorst den Berg een aantal activiteiten. Centraal hierin staat de expositie "Petersburg en Peter de Grote", in het gemeentehuis.

De redactie van Werinon geeft in samenwerking met de Werkgroep Petersburg een speciaal nummer uit over de voormalige buitenplaats Petersburg. Dit luthof lag aan de Peterburgseweg op het Grote Eiland, aan de Vecht, tegenover Nigtevecht.

PROGRAMMA

9 april

lezing "Peter de Grote, Tsaar aller Russn", door Fr. Visser, verbonden aan het "Tsaar Peterhuisje" in Zaandam.
Aanvang 20.00 uur. Bergplaats, Kerkstraat.

19 april t/m 1 juli

Tentoonstelling "Petersburg en Peter de Grote" in het gemeentehuis, Voorstraat 35.

19 april Opening van de tentoonstelling om 16.00 uur. Het Russisch kamerkoor "Zlatoust" uit Moskou zal de o-pening opluisteren met enige liederen.

20 april - zaterdag, is de tentoonstelling te bezichtigen van 10.00 uur tot 16.00 uur.

22 april t/m 1 juli - Openingstijden tentoonstelling, op werkdagen, van 9.00 - 16.00 uur.

20 april

Optreden Russisch Zangkoor "Zlatoust" uit Moskou. "Zlatoust" is één van de beroemdste kamerkoren uit Rusland. De beste werken van wereldberoemde componisten zijn opgenomen in het repertoire. Meesterwerken van de Russische religieuze muziek worden opnieuw tot leven gebracht.

"Zlatoust" is opgericht in 1990 door de dirigent Mikhail Borodianski, afgestudeerd aan het conservatorium van Gnesin. "Zlatoust" werd bekend in 1991, toen het samen met een Amerikaans koor en het orkest van de Russische Staatstelevisie en Radio-omroepen de Nelsonmis van Haydn uitvoerde, alsmede een groot werk van Bernstein. In het seizoen 1994 werden alleen al 170 concerten uitgevoerd.

(gegevens van: Muziek- en Theaterburo "'Scala" - Zwaag).

Een unieke kans om kennis te maken met de Russische zangcultuur!

Aanvang 20.00 uur, R.K. Kerk, Dammerweg 5, ENTREE f 7,50.

8 juni

Russisch pleinfeest, georganiseerd door de Stichting "Vrienden van het Plein".

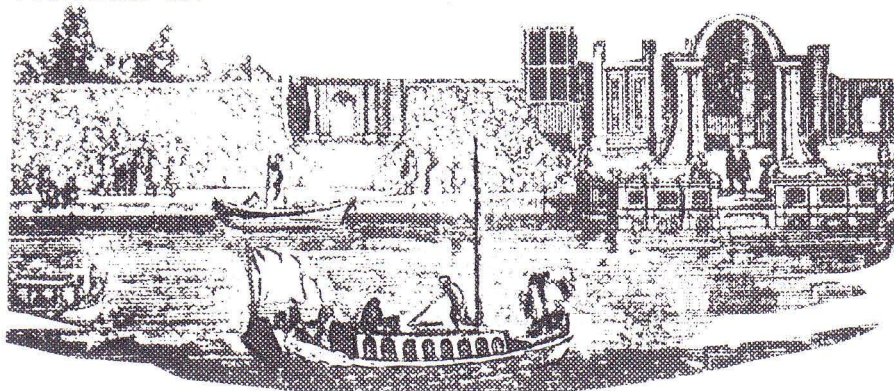
Muziek, zang, toneel en dans in 't hart van Nederhorst.

Nadere gegevens volgen in 'De Brug' en regionale bladen.

FIETSROUTES EN WANDELTOCHT "ROND PETERSBURG".

Gedurende de expositieperiode kan de omgeving van Nederhorst den Berg en het verdwenen Petersburg verkend worden aan de hand van een toelichting met wetenswaardigheden van dit deel van de "Zegenpralende Vecht".

De routebeschrijving ligt voor u klaar in het gemeentehuis, Voorstraat 35.

HISTORISCHE KRING NEDERHORST DEN BERG

INDEX 1995 NRS. 17 T/M 20

Auteur/artikel

nr. pag.

Gerard Baar

Eén van de velen, die zomaar in de oorlog terecht kwamen

17 453

"Rustoord" in onrustige tijden

18 481

Brug Over-Weg

19 509

Het ene blijft, het andere gaat

20 535

<u>Auteur/artikel</u>	<u>nr.</u>	<u>pag.</u>
<u>Jan Baar</u>		
Een schuilkerk aan de Hinderdam	17	447
De Openbare Lagere School aan de Machineweg en de inundaties	18	470
Bezetting - Bevrijding	18	474
De Keulse Vaart en de Bergse Brug	19	499
Het einde van de Brug	20	528
<u>C.J. Bak</u>		
De oude Backen in Overmeer en Nederhorst I	17	450
De oude Backen in Overmeer en Nederhorst II	20	522
<u>Nico Blankendaal</u>		
Mei 1940. Wognum toevluchtsoord voor Nederhorst den Berg	18	462
<u>Kees van Huisstede</u>		
Mobilisatie 1939	18	461
Bevrijding 1945	18	469
Brugverhalen	19	496
Ons dorp en de polders er omheen	20	526
<u>Ans van der Linden-Hageman</u>		
Bevrijding 5 mei 1945	18	472
<u>Karel Scherpenhuijsen</u>		
Bevrijding mei 1945	18	478
<u>Ruud Verkaik</u>		
Van de kaart - Stoomgemaal Overmeer	17	446
Van de kaart - Overmeer-Meidoornlaan	18	480
Van de kaart - Vechtgezicht/de Brug	19	495
Van de kaart - Dammerweg	20	521
<u>Martha van Wichen-Schol</u>		
Dammerweg, Voorstraat, Overmeerseweg - gedicht	19	487

Historische kring Nederhorst den Berg
 Boekjaar 1995
 Begroting 1996

INKOMSTEN		rekening 1995	<i>begroting 1995</i>	<i>begroting 1996</i>
Saldo per 1-1-1995		2.444,61		
Contributies:		5.525,00	4.750,00	5.100,00
	1993 75,00			
	1994 1.550,00			
	1995 3.625,00			
	1996 275,00			
Bestuur en secretariaat:		14,82	15,00	15,00
	Rente bankrekening 14,82			
Ledenactiviteiten		226,00	425,00	310,00
	bijdrage aan excursie 99,00		250,00	150,00
	bijdragen niet-leden 45,00		75,00	60,00
	koffiegeld 82,00		100,00	100,00
kontaktblad "Werinon"		10,00	0,00	50,00
	verkoop bladen 10,00		0,00	50,00
	diversen 0,00		0,00	0,00
Expositie		14,00	0,00	75,00
	Inkomsten catering 0,00		0,00	0,00
	vrijwillige bijdragen 14,00		0,00	50,00
	overige inkomsten 0,00		0,00	25,00
Verkoop materialen		361,00	750,00	410,00
	kaartenmapjes 105,00		50,00	60,00
	publicaties 0,00		0,00	0,00
	boekwerken 256,00		650,00	300,00
	foto's 0,00		50,00	50,00
	overig 0,00		0,00	0,00
Diversen		2.000,00	0,00	0,00
	subsidie aankoop gravures 2.000,00		0,00	0,00
	overig 0,00		0,00	0,00
TOTAAL INKOMSTEN		10.595,43	5.940,00	5.960,00

UITGAVEN		rekening 1995	begroting 1995	begroting 1996
Bestuur en secretariaat:		439,21	445,00	440,00
portokosten	89,60		0,00	90,00
administratiekosten	61,98		380,00	60,00
inschrijving KvK	82,00		65,00	65,00
drukwerk; briefpapier	205,63		0,00	225,00
Ledenactiviteiten		810,60	775,00	850,00
zaalhuur	330,00		400,00	330,00
excursie	180,50		100,00	250,00
overigen	300,10		275,00	270,00
kontaktblad "Werinon"		570,30	1.225,00	1.230,00
reproductie en papier	440,60		1.000,00	1.080,00
portokosten	129,70		225,00	150,00
werkgroepen		101,25	300,00	250,00
vergaderkosten	0,00		0,00	125,00
kosten knipselarchief	76,25		0,00	50,00
overigen	25,00		300,00	75,00
Expositie		500,00	500,00	1.000,00
zaalhuur	0,00		0,00	0,00
kosten reproducties e. d.	0,00		0,00	700,00
diversen	500,00		500,00	300,00
Kosten materialen e. d.		3.948,40	1.325,00	1.400,00
aanmaak en aankoop foto's c.a.	3.153,40		600,00	700,00
aankoop boekwerken	0,00		125,00	200,00
aankoop materialen	795,00		600,00	500,00
Diversen		236,16	1.370,00	790,00
kraamhuur braderie	37,50		70,00	90,00
voorziening huisvesting	0,00		1.000,00	500,00
overig/onvoorzien	198,66		300,00	200,00
Saldo 31-12-1995		3.989,51		
TOTAAL UITGAVEN		10.595,43	5.940,00	5.960,00

Verslag van de algemene ledenvergadering van de Historische Kring Nederhorst den Berg gehouden op donderdag 30 maart 1995, aanvang 20.00 uur, in "de Bergplaats".

Aanwezig: 25 leden, inclusief het bestuur.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en zegt snel toe te willen werken naar het tweede gedeelte van de vergadering, de film van de heer Boeve, over veenvorming en turfsteken en de dia-presentatie van de heer Verkaik. Maar eerst vraagt hij aandacht voor de uitslag van de prijsvraag: naamgeving Tijdschrift. Uit de loting onder de 14 deelnemers aan de prijsvraag is mevrouw Kooy-Noordanus als winnaar uit de bus gekomen. Zij ontvangt het boek van Krol, "de geschiedenis van Nederhorst den Berg". Overigens is de keus gevallen op de naam "Werinon", de historische naam van ons dorp. Begin maart 1995 is het tijdschrift voor het eerst onder de nieuwe naam verschenen. Zowel omslag als inhoud zien er zeer verzorgd uit. Een compliment voor de redactie.

2. Verslag jaarvergadering gehouden op 4 februari 1994

De leden stemmen in met dit verslag.

3. Jaarverslagen:

- a. secretaris
- b. penningmeester
- c. verslag kascommissie

De leden stemmen in met de verslagen. De voorzitter dankt de samenstellers van de verslagen en gaat in op de vragen over de post huisvesting, die voor het eerst op de begroting voorkomt. Deze post is bedoeld om een reserve op te bouwen voor een eigen onderkomen, waaraan dringend behoefte is. Diverse mogelijkheden passeren de revue. Spreker zegt dat het bestuur met dubbele energie gaat zoeken naar huisvesting voor de Kring.

4. Bestuursverkiezing

Mevrouw W.J. van Deutekom en de heer K. Scherpenhuijsen worden met algemene stemmen herkozen.

Plannen voor 1995

Het mei-nummer van "Werinon" staat geheel in het teken van Bezetting en Bevrijding. De Herinneringen en indrukken over die periode zijn van harte welkom bij de redactie. Ook de Gooi- en Eemlander zoekt sporen van de oorlog in Nederhorst den Berg. Verder staan nog op het programma:

- * april/mei tentoonstelling over de periode 1940-1945
- * juni bezoek aan het Veenmuseum "Op Hoop van Zegen" in Vinkeveen
- * oktober lezing: heer Siemensma over: "de Ontwikkeling van het Landschap
- * oktober speciale editie "Werinon": 25-jaar demping Reeveart
- * december lezing: heer Leupen over: "Werinon en de Bisschop van Utrecht"

De suggesties: excursie Naardermeer en presentatie van de klederdrachtgroep van de Historische Kring Huizen worden in de opzet van het programma voor 1996 meegenomen.

5. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

De voorzitter sluit het officiële gedeelte van de jaarvergadering af met het verzoek om assistentie voor:

- *de werkgroepen
- *het in samenwerking met de Stichting Omgevingseducatie Gooi-, Vecht en de Eemstreek, maken van lesmateriaal over deze gebieden voor het voortgezet onderwijs.

Mevrouw Griffioen zegt assistentie toe bij de opzet van het lesmateriaal.

Na de pauze genoten de aanwezigen van de film van de heer Boeve over veenvorming en turfsteken. Een prima inleiding op het voor de zomer geplande bezoek aan het Veenmuseum in Vinkeveen. Daarna liet de heer Verkaik een aantal prachtige informatieve dia's uit de eigen collectie zien.

Al met al de magere opkomst voor deze vergadering lag zeker niet aan de film over het turfsteken en -baggeren en de laatste aanwinsten uit de dia-collectie van de Kring.

JAARVERSLAG 1995

“HISTORISCHE KRING NEDERHORST DEN BERG”

Algemeen

Het jaarverslag 1995 van de Historische Kring Nederhorst den Berg begint met een beschrijving van de organisatie, gevolgd door een terugblik op de activiteiten van de Kring in het achter ons liggende jaar en sluit met een overzicht van de actiepunten voor 1996.

Doelstelling en Organisatie

De Historische Kring zorgt voor het schriftelijk en visueel vastleggen van de geschiedenis van Nederhorst den Berg.

De Kring stelt zich hierbij tot doel zoveel mogelijk inwoners van deze gemeente en overige belangstellenden te bereiken en te betrekken bij haar activiteiten.

Dit gebeurt onder leiding van het bestuur bestaande uit:

- * J.E. Jansen, voorzitter
- * A.M.E. Baar, secretaris
- * K. Scherpenhuijsen, penningmeester
- * J.F.A. Baar, W.J. van Deutekom en R.J. Verkaik, leden.

In 1995 zijn er 10 bestuursvergaderingen gehouden. Voorts werden er 3 ledenavonden en een zomerexcursie georganiseerd. Verder was de aandacht gericht op de in mei gehouden tentoonstelling: “Oorlog en Bevrijding”, waarvan de organisatie in handen was van de werkgroep 1940-1945. Het bestuur nam deel aan diverse vergaderingen van de Stichting Tussen Vecht en Eem (TVE) en was present op de op 13 mei in Huizen gehouden Open Dag van TVE. Ook was er regelmatig contact met de Historische Kringen uit de buurgemeenten en bezocht het bestuur diverse tentoonstellingen in de regio.

Ledenbestand

Het tweehonderdste lid werd genoteerd op 20 juni 1995.

lidmaatschap/contributiebetaling

Het verenigingsjaar loopt van 1 januari tot 31 december. De contributiebetaling voor personen die aan het einde van een verenigingsjaar lid worden, gaat dus van start in het nieuwe jaar. De in de loop der tijd opgelopen achterstand in de contributie-betalingen is in 1995 ingelopen. Om de betaling eenvoudiger te maken en meer af te stemmen op deze tijd, gaat de Kring met ingang van 1996 voor het innen van contributie gebruik maken van accept-girokaarten.

Presentatie

De Kring was present op de braderie van de Stichting Vrienden van het Plein op 10 juni en op de braderie van het Zomerspektakel op 24 juni. Het uitgestalde materiaal trok veel aandacht en bracht een schat aan nuttige informatie voor de Kring op.

Aankoop collectie

Met f. 2.000,--, financiële steun van het Anjerfonds heeft de Kring 24 gravures, 44 ansichtkaarten en enig ander materiaal over de geschiedenis van onze gemeente kunnen kopen. Een waardevolle uitbreiding van onze collectie beeldmateriaal.

Schenkeningen

De historische Kring kreeg in 1995 schenkingen, variërend van ansichtkaarten, dia's foto's, prenten, kranten, documenten, stamkaarten, videobanden, posters, gezangbundels, bekertjes, gereedschap en toebehoren melkerij, blikken, overzichten van archieven en verzamelingen, feestprogramma's Oranjevereniging tot een boek van de Gooi en Eemlander over oorlog en bevrijding in onze regio. Ook kreeg de Kring de totale verzameling van het comité 50 jaar Polder droog. Hiermee is de Kring in het bezit gekomen van waardevolle informatie, documentatie en een foto-collectie over de Horstermeerpolder in de tijd van de inundatie en de periode daarna. Een aparte vermelding waard!

Huisvesting Kring

De actie van het bestuur om een permanente ruimte voor de Kring te vinden heeft ook in 1995 nog niets opgeleverd. De zoekactie krijgt uiteraard in 1996 een vervolg.

Provinciale projecten

*** Project sporen van nijverheid**

De Kring volgt het onderzoek van de Stichting Regionale Geschiedbeoefening Noord-Holland naar industrieel erfgoed en bedrijvigheid. Dit is nuttig en noodzakelijk voor de kennis van de lokale historie. Het onderzoek richt zich op monumentale overblijfselen, geschiedenis van bedrijven en bedrijfstakken, ontstaan en verdwijnen van nijverheid, etc.

*** Monumenten Inventarisatie Projekt (M.I.P.)**

De provincie Noord-Holland is in 1988 gestart met dit projekt. Voor Nederhorst den Berg is ook een lijst opgesteld van gebouwen en objecten van na 1850, die eventueel in aanmerking komen voor een speciale zorg.

*** Monumenten Selectie Projekt (M.S.P.)**

Uit de lijst van mogelijke monumenten wordt in nauwe samenwerking met de gemeenten een keuze gemaakt van objecten die voor bescherming in aanmerking komen. Voor wat Nederhorst den Berg betreft ligt de nadruk op het agrarisch verleden en de waterrij-nijverheid.

Regionale Projecten

*** Omgevingseducatie Gooi-, Vecht- en Eemstreek**

Omgevingsonderwijs is sinds 1993 een verplicht vak voor het Voortgezet Onderwijs.

De Stichting Omgevingseducatie Gooi-, Vecht- en Eemstreek is lesmateriaal uit de omgeving aan het ontwikkelen. In november 1995 verscheen het eerste deel in de reeks "Stad en land tussen Vecht en Eem". Onze Kring werkt mee aan het ontwikkelen van het lesmateriaal en heeft inmiddels twee lesbrieven gemaakt:

- a. de kerk van de Protestantse Gemeente, de Willibrordkerk
- b. ontstaan en wording van Nederhorst den Berg en een rondwandeling door het centrum van ons dorp.

Gekeken wordt of er meer projecten in aanmerking komen voor een bijdrage aan het Omgevingsonderwijs. Via Werinon worden de leden op de hoogte gehouden van de voortgang van de provinciale- en regionale projecten.

Cursussen

Ook in 1995 was er weer een groot aanbod van cursussen op historisch gebied, zoals de geschiedenis van het porcelein, oudschrift, hoe woonden onze voorouders, het Noordhollands landschap in ontwikkeling, introductie-cursus lokale en regionale geschiedenis. In Werinon is hierover van alles te lezen.

Werkgroepen

Het bestuur krijgt veel steun van leden die individueel meewerken aan de activiteiten om de historie in ons dorp tot leven te brengen en/of dit doen via de volgende werkgroepen:

- * werkgroep documentatie/exposities
- * redactie Werinon
- * werkgroep "kienhout"
- * werkgroep Petersburg

Activiteiten werkgroepen

a. werkgroep documentatie/exposities

De werkgroep verzamelt artikelen, registreert gegevens en documenteert dia's, foto's, etc. Ook de coördinatie, het voorbereiden en organiseren van tenstoonstellingen, exposities en het inrichten van stands voor presentaties is in handen van deze werkgroep. Het afgelopen jaar was de werkgroep met een stand aanwezig op de braderie van het Zomerspektakel en bij de braderie op het Plein in het centrum. Overigens stonden voor 1995 de tentoonstelling: "Oorlog en Bevrijding", het 25-jarig "Iustrum" rond de verdwenen Brug en Reeveert centraal. In 1996 ligt het accent op de exposities over de brand van Kasteel Netherhorst en Petersburg/Peter de Grote.

b. redactie Tijdschrift Werinon

De redactie zorgt met een frequentie van 4 à 5 keer per jaar voor een goed verzorgd en prettig leesbaar blad.

De redactie is er prima in geslaagd de kwaliteit van het Tijdschrift te verbeteren. Het mei-nummer van Werinon was geheel gewijd aan Bezetting en Bevrijding. In de editie van oktober lag het accent op 25-jaar demping Reeveart.

c. werkgroep Hout

De werkgroep "Hout" wil de vondsten van zogenoemd "kienhout" of "Moereiken" in kaart brengen en hoopt daarmee nieuw licht te kunnen werpen op het ontstaan van de Horstermeer. Inmiddels is duidelijk geworden dat de ontstaansgronden niet van het hout af blijken te hangen. Ondanks dit gegeven wil de werkgroep toch een stuk historisch hout in de Horstermeer dateren en beschrijven. De werkgroep wacht nog op een goed moment om haar activiteiten af te ronden.

d. Werkgroep Petersburg

De werkgroep doet onderzoek naar de restanten van de buitenplaats Petersburg en is materiaal aan het verzamelen over Peter de Grote en haakt hiermee in op de landelijke "Peter de Grote-Manifestatie" in 1996/1997. De Kring voelt zich hier ook bij betrokken omdat de Tsaar in ons dorp heeft vertoefd op het naar hem vernoemde buiten "Petersburg". Het speurwerk heeft enkele nieuwe gegevens en diverse aanknopingspunten opgeleverd, maar het buiten Petersburg blijft nog onzichtbaar. Met de boven water gekomen informatie in de hand is de werkgroep verder gaan zoeken bij het kadaster en in archieven van kerken, universiteiten, historische kringen en op en rond het terrein aan de Vecht. In de loop van 1995 is besloten het onderzoek in 1996 af te ronden met een expositie in het gemeentehuis en het onderzoek hierop af te stemmen.

Voor de expositie mag de werkgroep gebruik maken van een plattegrond van de tuin en door de Canadezen gemaakte luchtfoto's. Ook is een maquette van de buitenplaats in de maak. Verder gaan de redactiecommissie en de werkgroep gezamenlijk werken aan een speciale editie van Werinon over Petersburg/Peter de Grote.

Algemene activiteiten in 1995

De belangrijkste activiteiten in het afgelopen jaar waren:

*** 12 januari lezing: mevrouw Hazelzet: "De Trap des Levens"**

De kunsthistorica Korine Hazelzet vertelde de leden over de zinnebeeldige voorstellingen van de levensloop der mensen. Ooit was dit een van de populairste onderwerpen in de prentkunst. Het menselijk leven werd op de leventrap weergegeven, van de wieg tot het graf in een opgaande en neergaande lijn.

De belangstelling voor deze lezing was niet groot. De speurtocht langs de denkwereld van vorige geslachten sprak in het algemeen niet aan. Maar er waren ook leden die genoten van de presentatie. Voor deze groep een welbestede avond.

*** 14 januari: onthullen Herdenkingsmonument**

Zaterdag 14 januari, precies 50 jaar na de razzia waarbij in Nederhorst den Berg 3 doden vielen, werd, na een plechtigheid in sporthal De Blijk, het Herdenkingsmonument aan de voet van de Willibrordkerk onthuld. Door middel van een lesbrief werden de hoogste groepen van de basisscholen bij deze gebeurtenis betrokken.

Het comité "Herdenkingsmonument" droeg na afloop van de plechtigheden het monument over aan de gemeente. Een compliment voor het comité Herdenkingsmonument is hier zeker op z'n plaats.

*** 30 maart: jaarlijkse ledenvergadering**

Op de jaarlijkse ledenvergadering waren inclusief het bestuur 25 leden aanwezig, na de pauze vertoonde de heer Boeve zijn film over veenvorming en turfsteken. Een prima inleiding op het voor de zomer geplande bezoek aan het veenmuseum in Vinkeveen. Na de film liet de heer Verkaik een aantal prachtige informatieve dia's uit de eigen collectie zien. Voor historisch belangstellenden een zeer interessante avond.

*** mei: tentoonstelling over de periode 1940-1945**

In het gemeentehuis was de gehele maand mei een tentoonstelling te zien over de periode 1940-1945. Aan de hand van affiches, authentieke voorwerpen en illegale kranten werd een beeld gegeven van Nederland tijdens de Duitse bezetting, waarbij de nadruk lag op het gebeuren in Nederhorst den Berg. Verschillende aspecten zoals mobilisatie en meidagen '40, jodenvervolging, verzet en bevrijding kwamen in de deze educatief opgezette tentoonstelling aan de orde. De door de werkgroep 1940-1945, Nederhorst den Berg, opgezette tentoonstelling in het gemeentehuis, trok zeer veel belangstelling. Het was een geslaagde bijdrage aan de herdenkingen en feestelijkheden. De samenstellers kunnen terugzien op een goede en goed bezochte expositie.

*** 9 juni: excursie Veenmuseum "Op Hoop van Zegen ***

Op vrijdag 9 juni 1995 was de jaarlijkse zomerexcursie van de Kring. Zo'n 35 belangstellenden genoten van inleiding en rondleiding door leden van de Historische Vereniging "De Proosdijlanden", langs de grote collectie gereedschappen, materialen en produkten uit vroegere tijd in het sfeervolle Veenmuseum in Vinkeveen.

*** 25 jaar zonder Reevaart en Brug**

In oktober 1995 was het al weer 25 jaar geleden, dat de brug en Reevaart uit het dorpsbeeld verdwenen. Het oktober-nummer van Werinon stond in het teken van anekdotes, impressies, verhalen en meningen over dit stuk historie.

***13 oktober: Lezing: de heer Siemensma "De ontwikkeling van het landschap"**

De 55 belangstellenden konden op perfecte wijze en stap voor stap de ontwikkeling volgen, van ijsstijd tot "monumentenlandschap". Als besluit van deze leerzame avond toonde de heer Siemensma een prachtige dia-reeks over de flora van de Vechtstreek. Kortom een succesvolle avond.

*** 7 december: Lezing: de heer Leupen: "Werinon en de Bisschop van Utrecht"**

De heer Leupen kwam vertellen over wat er bekend is over het ontstaan van Nederhorst den Berg, de oudste geschiedenis ervan en hoe moeilijk het is voor de wetenschap om op grond van schaarse schriftelijke bronnen een enigszins betrouwbaar tijdsbeeld van de vroege middeleeuwen op te roepen. Aannemelijk is dat de bisschop van Utrecht aan de benedenloop van de Vecht een soort centrale parochie, Nederhorst den Berg, heeft gesticht. De ruim 60 aanwezigen waren zeer aandachtig en toonden grote belangstelling voor de geschiedenis van eigen dorp en streek. Een samenvatting van de lezing van de heer Leupen komt in 1996 in Werinon.

Activiteiten voor 1996

Voor 1996 staan de volgende activiteiten op het programma:

- * januari: Expositie in de Bergplaats over de kasteelbrand
- * februari: Jaarvergadering in de Bergplaats, met presentatie van de werkgroep exposities/documentatie
- * september: Monumentendag: activiteit in het teken van het jaar van het industrieel erfgoed.

In 1996 start de kring met een wisselcollectie in het gemeentehuis. Verder heeft de Historische Kring in aansluiting op de landelijke Peter de Grote manifestatie de volgende activiteiten op het programma staan:

- * Themanummer "Werinon":
- * Expositie in het gemeentehuis
- * Lezing
- * Optreden Russisch Zangkoor "Zlatoust" uit Moskou in de R.K. Kerk
- * Pleinfeest op Russische leest geschoeid
- * Zomerexcursie gericht op Peter de Grote
- * Historische fietstocht

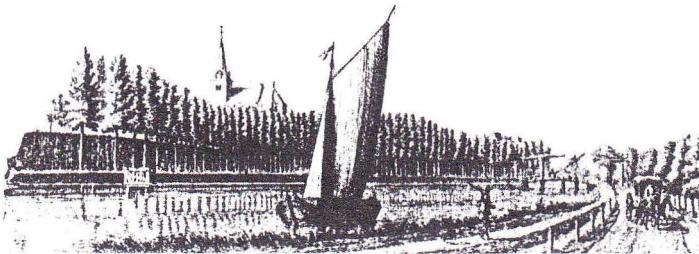
Tot slot

Uit deze terugblik op 1995 en de visie op 1996 blijkt dat er veel speurwerk is te verrichten. De werkgroepen kunnen dus wel wat assistentie gebruiken. Daarom nogmaals een dringend beroep op personen die naast interesse voor een bepaald onderwerp ook tijd hebben om zich hierin te verdiepen, maar ook het nodige zoekwerk willen verrichten. Ook is de Kring bezig met het samenstellen van een literatuurlijst van alle boeken waarin over Nederhorst den Berg wordt geschreven (foto's en teksten). Reacties zijn welkom bij de redactie van Werinon.

Algemene ledenvergadering: 23 februari a.s.

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de Historische Kring is op **donderdag 23 februari 1996, aanvang 20.00 uur** in "de Bergplaats". Het eerste gedeelte van de agenda voor deze vergadering bevat de gebruikelijke punten, zoals de jaarverslagen, bestuursverkiezing, verdere plannen voor 1996 en de rondvraag. Na dit officiële gedeelte kunt u een blik werpen in de "keuken" van de Kring. De werkgroep documentatie haalt alles uit de kast om te laten zien wat de kring in huis heeft en wat er zoal omgaat achter de schermen.

De werkgroep toont op verzoek dia's, foto's en documentatie en vertelt u meer over de speurtochten naar historisch materiaal. Deze presentatie biedt dus voor elk wat wils. Met behulp van de aanwezigen hopen we foto's en documentatie thuis te brengen. Graag tot ziens op 23 februari a.s. in "de Bergplaats".

Overzicht van archieven en klappers betreffende Nederhorst den Berg:

Streekarchief voor Gooi & Vechtstreek

adres: Oude Enghweg 23, Hilversum, Postbus 9900, 1201 GM

openingstijden: ma. t/m vr. 13.00-17.00 uur, 's morgens op afspraak

telefoonnummer: 035-6292646

Archieven van:

* betekent dat er een toegang is op het archief in de vorm van een inventaris of plaatsingslijst.

dorpsbestuur, municipaliteit, gemeentebestuur, 1625-1813 *

idem, 1700-1936 *

gemeentebestuur, 1939-c.1968 *

bevolkingsregisters (1830) 1850-1939 (1944) *

burgerlijke stand: geb. 1811-1892, huw. 1811-1912, overl. 1811-1932

oud-rechterlijk archief, 1620-1811 *

notarissen, 1664-1710, 1770-1789 *

Blijkpolder, 1708-1951 *

Broekerpolder, en Heintjesrak- en Broekerpolder, 1762-1950 *

Heintjesrak- en Broekerpolder, -1979

Horn- en Kuijerpolder, 1746-1962 *

Horstermeerpolder, 1612-1980 *

Spiegelpolder, 1779-1979 *

Spiegel- en Blijkpolder, -1979

Ned. Hervormde Gemeente, (1600) 1625-1954 *

DTB's (doop- trouw- en begraafboeken daterend voor 1811) *

doopboeken (hervormd), 1639-1823

dopen rooms-katholiek: tot 1810 behoorden de parochianen tot de
statie Ankeveen (geen DTB aanwezig)

trouwboeken (hervormd), 1639-1823

begraafboeken, 1625-1828

Klappers op naam en soort akte van:

Oud-rechterlijk archief (ORA):

3357 deel I (transporten en hypotheke) 1757-1774

3357 deel II (transporten en hypotheke) 1757-1774

3358 (transporten en hypotheke) 1775-1783

3359 (transporten en hypotheke) 1782-1802

3360 (transporten en hypotheke) 1803-1811

3361 deel I (schepenakten) 1577-1655

3361 deel II (schepenakten) 1660-1710

3362, 3363, 3364 (schepenakten) 1722-1773

3365 (schepenakten) 1773-1811

Op de studiezaal bevindt zich de historische bibliotheek. Er wordt naar gestreefd om hierin ook alle (historische) publikaties betreffende Nederhorst den Berg op te nemen.

